

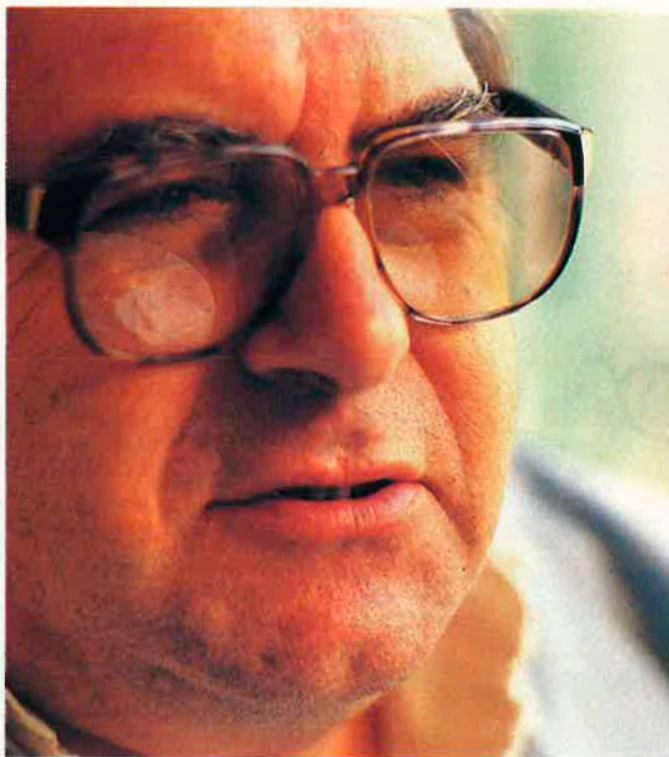
“El papa és un cap de fava”

Jaume Santandreu és una personalitat controvertida. Com a sacerdot, escriptor, polític i treballador de la marginació ha provocat l'escàndol més d'una vegada dins els sectors ben pensants de Mallorca.

Jaume Santandreu (Mancor, 1938) es considera un home de camp: "Molt important per a mí és haver nascut al camp". Un home de camp que als 25 anys se'n va anar al Perú, "cosa que va significar el trencament de totes les meves estructures ideològiques i psíquiques", per fer de missioner. Santandreu és sacerdot, actualment a una petita parròquia de l'interior de Mallorca. És també escriptor, amb nombrosos títols publicats, entre els quals destaca *Mamil la encara*, que obtingué el premi Andròmina. És, també, una de les persones que més saben sobre marginació. Ha treballat durant anys en aquest tema ("quan vaig tornar de Perú vaig cercar el Perú a Mallorca, va ser quan començarem a treballar en marginació") i juntament amb altres persones, creà una experiència única a l'estat: l'Hospital de Nit, un centre d'acolliment molt especial per als marginats. I a més de tot això, Jaume Santandreu és polític. Primer fou membre del PSM i actualment és el president de la secció local d'ERC a Mallorca.

—*El sector de la marginació que ha tractat vostè, especialment amb l'Hospital de Nit, ha estat diferent a l'habitual enfocament que se sol donar a aquest tema, ¿en què consistia?*

—Els marginats de l'Hospital de Nit són uns marginats que ja estan en un extrem, són marginats socials profunds. En la situació que ells es troben el que nosaltres intentàvem és que refermassen la seva personalitat, a més que tenguessin un lloc on menjar i

Jaume Santandreu.

JOAN CELIA

dormir. Es tractava de desculpabilitzar-los. Intentar demostrar-los que qui fabrica els marginats és la societat mateixa. És evident que pel tema de la recuperació... a un home que no té família, ni feina ni possibilitats de tenir-ne, ¿quin motiu li dones per a recuperar-se? Si li llevés el vi, ¿què li dones a canvi? I si el recuperes, ¿l'has de tornar a donar a la roda que l'esclafà?

No és un problema simple. El que es tracta és d'oferir possibilitats als marginats per a intentar una mínima recuperació i que tinguin un augment de la seva qualitat de vida.

—*¿És la marginació l'impost que s'ha de pagar perquè una majoria pugui viure normalment?*

—És un fenomen provocat, fabricat, pel capitalisme. Es podria teoritzar molt sobre el tema. Es diu que s'ha d'anar alerta que el percentatge de marginació no arribi a cert punt, perquè, si no, la societat mateixa està en perill. De tot això, jo en pas. Localitzem. Deixem Madrid, Nova York o Barcelona. Aquí, a Mallorca, hi ha el mateix problema, però és abastable. El percentatge de marginació a Mallorca és irrisori. És abastable. ¿Quanta gent hi ha en aquesta situació? No és el seu nombre tan elevat que no es pugui atendre'ls. El que crida l'atenció és que a Mallorca, que hi ha lloc per a rebre set milions de visitants, et volen fer creure que no n'hi ha per atendre un nombre molt

inferior de marginats.

—*La marginació s'està ampliant cap a sectors immigrants. Ha aparegut el racisme i inclús l'ex-president Valeri Giscard d'Estaing digué que s'hauria de fer prevaler el dret de sang sobre el de sòl. Vostè que ha estat durant anys al Tercer Món, ¿com veu aquest problema?*

—Quan vaig ser a l'Àfrica negra, la sensació que me'n vaig dur és que hi haurà una invasió des del sud. Seran milions. Els negres només viuen amb una obsessió: pujar per amunt, al nord.

Encara que hi ha una certa barrera, que són els moros. Els negres els tenen pànic. Encara hi ha recent en la memòria que fins als anys 60 els moros caçaven negres per vendre'ls com a esclaus. Però aquesta barrera desapareixerà i tots voldran venir cap al nord.

Crec que hi hauria d'haver un procés d'obertura, d'assimilació, que actualment no hi és. El que no es pot dir és el que diu aquest vell imperialista francès, Giscard. No ens podem tancar a la realitat. És impossible aturar aquest procés. Han de desaparèixer les murades entre el primer món i el tercer. Cauran aquestes murades. Tancar-se amb lleis no serveix de res. El que cal fer és posar ponts.

—*Si estam abocats a una Europa multiracial i multicultural, ¿no és contradictori, i fins i tot ingenu, parlar de nacionalisme i cultura catalana?*

—Tot el contrari. Crec que davant aquesta situació d'invasió el que s'ha de fer és arrel·lar-se més. Davant un fort vent, a un arbre, el que se li

Tardor

NOVETATS LLIBRES

edicions 62 s/a

JAUME

Josep Pin i Soler
L'Alzina, 27. -224 pàgines.

La novel·la que completa la famosa trilogia de l'aulor, amb *La família dels Garrigas i Niove*, i que no s'havia reeditat des de 1928.

EDITORIAL
TRES I QUATRE

REVOLTA DE BRUIXES

Josep M. Benet i Jornet
Col. L'Estel, 12.
224 pàgines. -975 ptes.

Revolta de Bruixes és una peça clau que combina un realisme exasperat amb un bosc de simbolismes, amb el rerefons de la crisi de la cosmovisió racionalista.

GRAN
ENCICLOPEDIA
CATALANA

DICCIONARI DE TENNIS DE TAULA

Diccionaris dels esports olímpics 7

Aquesta publicació forma part d'una col·lecció de vint-i-vuit diccionaris dels esports oficials i de demostració que seran presents ens els Jocs Olímpics de Barcelona.

Editorial Empúries

L'ART DE L'IMPOSSIBLE

Oleguer Sarsanedas
Col. Tros de Paper, 36.

El diàleg considerat com una de les belles aris i, potser, com un nou gènere literari.

COLOMAR
EDITORS

LA DELICÀ DE GANDIA

Joan Climent
Col·lecció Tirant, 4

La recreació literària de la llegenda més representativa de la ciutat de Gandia.

curial

RANDA 29

Estudis sobre la Mallorca medieval (Segles XIII-XVI)
Col·lecció dirigida per Josep Massot i Planer.EDITORIAL
TRES I QUATRE

ISABEL I MARIA

Mercè Rododera
Col. La Unitat, 140.
272 pàgines. -1975 ptes.

Dos personatges femenins, mare i filla donen títol a aquesta novel·la inacabada de Mercè Rododera.

UNIVERSITAT DE
VALÈNCIA

L'ENIGMÍSTICA POPULAR

APROXIMACIÓ A LES ENDEVINALLS CATALANES
M. Margarida Bassols
Col. Cultura Universitària Popular, 16

Un petit joc de llenguatge, un repte innocent per a l'enginy.

hauria d'aconsellar és que posàs arrels més fortes per aguantar millor la ventada. Crec que a mesura que es veu més a prop la pluralitat, augmenta el desig de la singularitat. Jo vull ser singular perquè cada dia sé que puc ser més pluralista.

Amb les nacionalitats això és més clar. Fa un temps, per a ser qualcú s'havia de ser espanyol. Ara, per a ser Europa al mateix temps que sóc català, ja no necessit un intermediari. Com més vols ser tu més pots respectar els altres. En aquest sentit crec que aquesta invasió serà molt més assimilable si les cultures i les nacionalitats estan més ben definides.

—Vostè, com a president de la secció local d'ERC i convençut independentista, ha parlat moltes vegades de forma un tant irònica sobre "els serbis espanyols". Ja que parlem de minories i marginació, i de dret de sòl per sobre dret de sang, ¿no creu que també els serbis d'Es-lavònia tenien els seus propis drets, que els croats no volgueren respectar?

—...Bé, no ho sé...exactament aquesta cosa tan puntual no la sé. El que sí que he pogut veure [Santandreu va estar durant unes setmanes a Croàcia] és que els croats no anaren a envestir els serbis a ca seva, i els serbis sí que ho han fet dins Croàcia. No podem jutjar de la mateixa manera l'agredit i l'agressor. A partir de l'agressió és quan tot s'ha embullat, i s'ha entrat en un procés irreversible. I crec que és el que passaria aquí, amb circumstàncies semblants. La violència, dins Europa, vé per la provocació. La provocació a Croàcia, igual que entre nosaltres, és molt simple. És un tema econòmic. Els doblers se n'anaven a Belgrad i es distribuïen. I en lloc d'entendre's començaren a desapar-se.

—¿Creu que la situació és semblant?

—No només semblant, sinó pràcticament idèntica. El que

passa és que el grau de consciència independentista no és el mateix, però pot arribar, ja que la situació és la mateixa. Seguim el mateix procés. Tot comença pels doblers. Es pot ser bons al·lots, però no hi ha necessitat que ens robin. La solidaritat ha de ser voluntària. A mi no em poden obligar a ajudar un poble d'Andalusia a posar aigües quan no en tenim a Maria [poble on viu Santandreu]. No em poden obligar a estar suant a una cuina d'un hotel durant mesos perquè un funcionari de Madrid es posi aire condicionat. Això són provocacions.

—Vostè, que ha estat missioner i coneix prou bé la situació del Tercer Món, ¿com veu el tema de la teologia de l'alliberament més o menys enfrontada amb la cúpula, amb l'oficialitat, de l'església catòlica?

—El fet és que l'església, en aquests moments, com a cúpula està vivint un dels moments més grisos i obscurs de la història. És el domini total de l'opinió de l'Opus dins el Vaticà. I tot allò que no vagi en aquesta línia és castigat. El que és lloable és que tota la gent de la teologia de l'alliberament hagi tengut la humilitat i la dignitat per a no enfrontar-se, per a no fer un cisma. I la cosa més curiosa és que el cisma l'ha fet l'extrema dreta de Lefebre, mentre que els altres callen, miren i aguanten.

Però, en fi, en aquests països com el Brasil, de tant en tant hi ha ventades i se'n du arbres, i ara ha passat el papa i espenya tot el que pot, però se'n va. El bo d'aquest Papa és que passa, espenya i se'n torna. Però no deixa de ser molt trist. Són moments molt poc gloriosos per a la cúpula de l'església. El que a mi més m'estranya és que t'admeten una crítica històrica (la inquisició, per exemple) però no admeten la crítica sobre l'església del present. Aquest papa passarà a la història com un gran cap de fava. Però l'església no és el papa. **Miquel Payeras**